

ALMANYA

Çok seviyeli vaka çalışması iklim yönetişimi

G20 ülkelerinde yerel, bölgesel ve ulusal
iklim politikalarının oluşturulmasına
ilişkin taslak analizimizi ve diğeri vaka
çalışmalarımızı bulun
İklim Şansı web sitesinde
www.iklim-şansı.org

Almanya

İşbirliği ile • Lisa Keusen • Lia Weitz • Julika Davideit • adelphi'den

İÇİNDEKİLER

1 GİRİŞ

- 1.1 İDARİ YAPI
- 1.2 ALT ULUSAL ÖZERKLİK VE SORUMLULUKLAR
- 1.3 İKLİM VE ENERJİ İLE İLGİLİ YETKİNLİKLERİN HÜKÜMET DÜZEYLERİ ARASINDA DAĞILIMI
- 1.4 YEREL HÜKÜMET BÜTÇELERİ
- 1.5 YEŞİL YEREL HÜKÜMET BÜTÇELERİ

2 ALMANYA'NIN İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ POLİTİKASI ÇERÇEVESİ

- 2.1 FEDERAL İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ POLİTİKALARI
- 2.2. LÄNDER İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ POLİTİKALARI
- 2.3 İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ PLANLAMASI VE EYLEMİNİN İZLENMESİ
- 2.4 ALT ULUSAL İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ PLANLAMA ARAÇLARI

3 İKLİM POLİTİKASI VE EYLEMİNİN DİKEY KOORDİNASYONU

- 3.1 FEDERAL VE LÄNDER HÜKÜMETLERİ ARASINDA KOORDİNASYON
- 3.2 KOORDİNASYON ÜLKELE&YEREL HÜKÜMETLER
- 3.3 FEDERAL VE YEREL HÜKÜMETLER ARASINDAKİ KOORDİNASYON

4 YEREL İKLİM EYLEMLERİNİN FİNANSMANI

- 4.1 YEREL HÜKÜMETİN ÖZ KAYNAKLARI
- 4.2 ULUSAL VE BÖLGESEL FİNANSMAN ARAÇLARI
- 4.3 AVRUPA FONLARI

giriş

Almanya, Erken Orta Çağ'dan kalma Kutsal Roma İmparatorluğu'nun topraksal olarak parçalanmış yönetim sistemine dayanan bağımsız, alt ulusal hükümetler geleneğine geri dönüyor. İmparatorluk 19. yüzyılın başlarında dağıldığında, Alman konfederasyonu hala oldukça fazla sayıda bağımsız devletten oluşuyordu. Gelişimi yakalamak, ticareti ve sanayileşmeyi teşvik etmek için Almanya, çok fazla merkezileşmeden ziyade çok az merkezileşmeden muzdaripti ([Führ ve diğerleri](#), 2018). 1807'den itibaren bir dizi reform merkezi bir yönetim, ortak kurallar ve ortak bir pazar yarattı. Önemlisi, işlevsel merkezileşmeye paralel olarak, reformlar ayrıca vatandaşları yerel kamu işlerine dahil etmeyi ve yerel yönetimlere yerel özyönetim hakkı vermeyi amaçladı - böylece günümüzün katılımcı yerel yönetim sisteminin temellerini attı. Özellikle Nazi diktatörlüğü (1933-45) sırasında istisnalar dışında, Alman bölgesel ve yerel yönetimleri yüzyıllardır özerkliğe sahipti. 1990'da Doğu ve Batı Almanya'nın yeniden birleşmesinden bu yana, Federal Almanya Cumhuriyeti 16 kısmen egemen devletten oluşmaktadır (*Eyaletler*) ve yaklaşık 11.000 yerel yönetim.¹

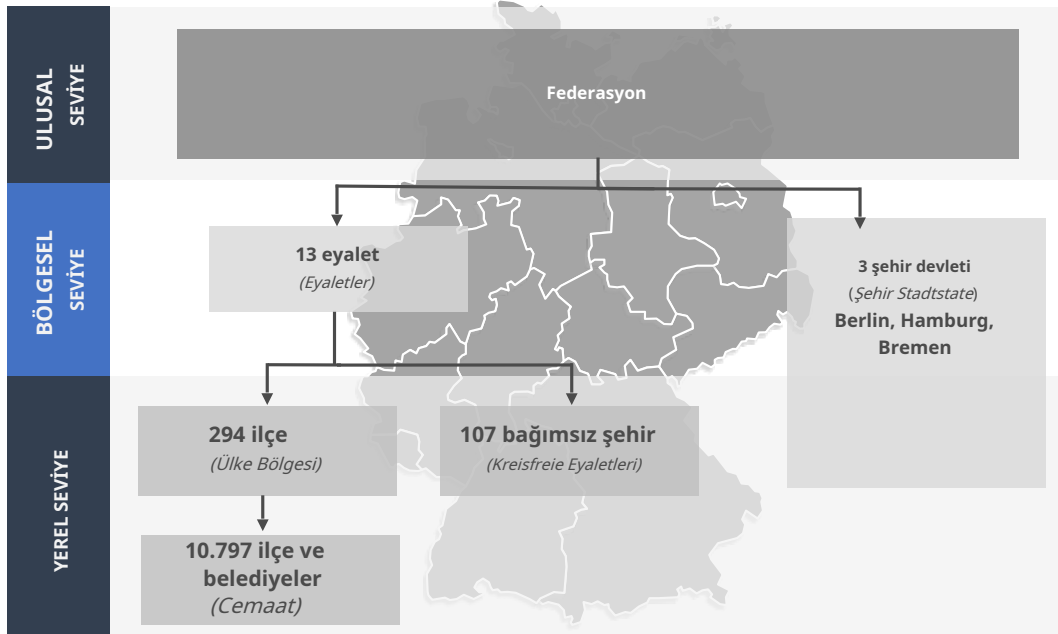
¹ 1990'lardan bu yana, esas olarak Doğu Almanya'daki birleşme politikaları nedeniyle, yerel yönetimlerin toplam sayısı yaklaşık üçte bir oranında azaldı.

1.1 İdari yapı

Federalizm, yerel yönetim ve yerel özerklik, Alman idari sistemini karakterize ediyor ve ülkenin iklim değişikliği politikasını ve eylemlerini hükümet düzeyleri arasında koordine etme konusundaki fırsatlarını ve zorluklarını belirliyor.

ŞEKİL 1

ALMANYA'DA İDARİ YAPI

1949 Temel Yasası ile kurulan Alman federalizmi (2006 ve 2009 yıllarında uygulanan reformlarla birlikte), **dikey güçler ayrılığı ilkesi** Devlet gücü ulusal federal hükümet ile bölgesel hükümet arasında paylaşılır. *Eyaletler* Yerel yönetimler en düşük idari düzeyi oluşturur ve kendi ilgili birimlerinin bir parçasıdır ve bunlara tabidir. *Kara Eyaletler* seviye 13 bölgesel ve üç şehir devletinden (Berlin, Hamburg ve Bremen) oluşur. Yerel seviye iki katmandan oluşur. Üst seviye 107 bağımsız şehirden (ilçesiz şehirler; *Kreisfreie Eyaletleri*) ve 294 ilçe (veya ilçe; *Eyalet bölgesi*). Alt seviye 10.797 belediye ve kasabadan oluşmaktadır. (*Düğün*), bir ilçenin parçası olan ([İstatistiksel Federal Daire](#) 2020a). Bu üç tür yerel yönetimin (belediyeler, bağımsız şehirler ve ilçeler) ötesinde, bazı yerlerde farklı yerel yönetim birliği biçimleri de buluyoruz. *Eyaletler*.

1.2 Alt ulusal özerklik ve sorumluluklar

The **subsidiarite ilkesi** Temel Kanun'un 28 (2) maddesinde güvence altına alınan, alt ulusal özerlikte önemli bir rol oynar. Bu ilkeye göre, **tüm yasama ve idari işlevler ona atanmıştır** Eyaletler. Bunların kapsamlı yetkinlikleri arasında eğitim, bölgesel ekonomik kalkınma, kültür, kamu refahı ve sağlığı ve -en önemlisi- yerel yönetim işleri yer almaktadır. **Yerel yönetimleri düzenleme yetkisi yalnızca yerel yönetimlere aittir.** Eyaletler **federal düzey yerel yönetim konularını yasalaştıramaz veya görevleri doğrudan belediyelere devredemez.**

Ancak, federal hükümetin münhasır sorumluluğu elinde tuttuğu istisnalar da vardır (örneğin savunma, dış ilişkiler, gümrük). Ayrıca, federal hükümetin

Ve *Eyaletler* hükümetler yetkileri paylaşır, yetkilerinin rekabet ettiği alanlar ve *Eyaletler* mevzuatlar federal mevzuattan farklı olabilir. Enerji mevzuatı, çevre ve iklim değişikliğinin paylaşılan bir işlevi vardır ve bu da belirli bir esneklik alanı bırakır *Eyaletler* bölgesel düzeyde sorunları düzenlemek için. Ancak, **federal yasa her zaman eyalet yasasından üstündür** Uygulamada, genel kural, temel yasal hükümlerin federal düzeyde belirlenmesi ve bireysel düzenlemelerle tamamlanmasıdır. *Eyaletler* Hukuk. *Eyaletler* bununla birlikte kendi sınırlı münhasır yasama yetkisine sahiptirler. Yine de, federal mevzuatın onaylanması gerekir *Eyaletler* ikinci meclis aracılığıyla temsilci (*Bundesrat*).

Yerel özerklik Temel Kanun'un 28 (2) maddesi tarafından garanti altına alınmıştır. Yerel yönetimlere, **yerel özyönetim hakkı** (*kommunales Selbstverwaltungsrecht*), LG'lerin kanunla belirlenen sınırlar içerisinde kendi sorumlulukları altında işlerini yönetme hakkına sahip oldukları hükme bağlanmıştır.

Yerel yönetim görevleri İlçe ve o ilçedeki belediyeler arasında paylaşılır. İlçe böylece tipik olarak bir belediye tarafından tek başına sağlanamayan hizmetleri gerçekleştirir. Bağımsız şehirler tüm yerel görevleri kendi başlarına gerçekleştirir. Yerel yönetimler nüfus büyüklükleri ve yapıları ve tarafından düzenlenmeleri açısından çok farklılık gösterir *Eyaletler*, bölgeler arasında önemli farklılıklar vardır. Ancak, yasal statüleri söz konusu olduğunda, yerel görevler **yagönüllüveyazorunlu** ve bunlar yerel yönetimlerin kendi özyönetim sorumluluğu altına girerler veya yerel yönetimler tarafından onlara devredilirler. *Kara* Gönüllü özyönetim görevleri durumunda, LG karar verebilir *ikisinden bir* *Ne* *Nasıl* görevi yerine getirmek istiyor (yani sosyal ve kültürel faaliyetler; ekonomik kalkınma; yerel toplu taşıma). Zorunlu özyönetim görevleri yasadan kaynaklanır ve yerine getirilmelidir (yani temel hizmetlerin sunulması), ancak yerel yönetime bağlıdır *Nasıl* görev tamamlandı. *Eyaletler* şehirler ve ilçeler için mali bir gözetim işlevi vardır ve zorunlu görevler yerine getirilip getirilmediğini denetlerler. İlçeler de belediyeler için bir gözetim işlevine sahiptir.

İklim değişikliğinin azaltılması ve adaptasyonu, federal ve *Eyaletler* yasal çerçeveler, ki bunlar da LG'nin eylem kapsamını (yani yapı kodlarını) etkiler, ancak bunlar zorunlu belediye görevleri oluşturmaz. Yerel iklim eyleminin LG'ler için zorunlu bir görev haline gelip gelmemesi sorusu kapsamlı bir tartışmayı ateşlemiştir (bkz. bölüm 1.4).

1.3 İklim ve enerjiyle ilgili yetkinliklerin dağılımı

hükümet seviyeleri

Almanya'nın federal yönetim yapısı ve yetki ve işlevlerin dikey bölünmesi, bölgesel ve yerel hükümetlerin iklim değişikliği planlaması ve eyleminde aktif hale gelmeleri için geniş bir eylem kapsamı açar. Her iki seviyenin de iklimle ilgili temel yeterliliklere ilişkin sorumlulukları vardır.

TABLO 1

İKLİM VE ENERJİ İLE İLGİLİ YETKİNLİKLERİN HÜKÜMET DÜZEYLERİ ARASINDA DAĞILIMI (SONRAKİ SAYFA)

2 Nükleer enerji istisnadır, federal düzeyin münhasır sorumluluğu altındadır.

YEREL	BÖLGESEL	ULUSAL
11.198 yerel yönetim (294 ilçe, 107 bağımsız şehir, 10.797 dahil) belediyeler)	16 eyalet (Länder)	Federal hükümet
• Kamu enerji tedariği • Belediye enerji yönetimi. • Yenilenebilir enerjilerin yaygınlaştırılması, RNE için lokasyon geliştirme, bölgesel istmanın geliştirilmesi. • Kamu binalarının enerji verimliliği önlemleri ve enerji yenilenmesi. • Mahallenin enerji bir şekilde yenilenmesine destek.	• Bölgesel enerji dönüşüm stratejileri ve mevzuatı. • Enerji verimliliğini ve yenilenebilir enerjiyi yaygınlaştırmaya yönelik programları desteklemek. • Bina yönetmelikleri, arazi kullanım planlaması ve yönetmelikleri, yerel yönetim yönetmelikleri (yani belediyeler için kılavuzlar) aracılığıyla enerji verimliliğini/yenilenebilir enerjiyi teşvik etmek • Bölgesel ısıtma yönetmelikleri ve planlaması. • Belediye enerji yönetimine ilişkin düzenlemeler.	• Enerji üretimi, iletimi, depolanması, dağıtım, güvenliği ve verimlendirmeye ilişkin mevzuat; enerji tüketiminin etetlenmesi; enerji tasarrufu kılavuzları ve standartları; elektrik ve gaz endüstrisine ilişkin yasal çerçeve. • Yenilenebilir enerji için besleme tarifelerinin düzenlenmesi • Ulusal enerji şebekesinin (Federal Şebeke Ajansı) genişletilmesi ve yönetimi. • Enerji verimliliğine yönelik araştırma, geliştirme ve proje uygulamalarını destekleyen programlar ve hibe programları (bazıları devlet kalkınma bankası KfW tarafından yürütülmektedir) ve sübvansiyonlar.
ULAŞIM	• Bölgesel ulaşım planlaması • Bölgesel yolların inşası ve bakımı • Toplu taşıma, bölgesel su yolları, limanların yönetimi	• Ulusal ulaşım planlaması ve mevzuatı • Federal yolların inşası ve bakımı • Federal demiryolları, su yolları, hava trafiği yönetiminin yönetimi • Ulaştırma sektörünün karbondan arındırılması ve teşvik edilmesi için stratejiler ve destek programları • e-mobilite
• Trafik yönetimi • Yerel hareketlilik altyapısının planlanması (örneğin yaya ve bisiklet yolları) • Yerel yolların inşası ve bakımı • Yerel toplu taşıma • E-mobilite altyapısı, araba/bisiklet paylaşım konseptleri • Okul taşımacılığı	• Bölgesel arazi kullanımı ve mekansal gelişim planlaması ve düzenlemeleri (örn. Raumordnungspläne) • Bina yönetmelikleri (enerji verimliliği standartları dahil) • Sosyal konut mevzuatı ve finansmanı • Kentsel kalkınma için finansman araçları:	• İnşaat ve mekansal planlama mevzuatı (Bundesbaugesetzbuch, Bundesraumordnungsgesetz) • Eyaletler arası konular için mekansal kalkınma planlaması, örneğin sel koruması • Tarım, ormancılık, kırsal kalkınma, kıyı şeridi yönetimi ve taşkın korumasını desteklemek için finansman araçları (Eyaletlerle işbirliği içinde) • İklim dostu inşaat ve konut stratejisi • (Sosyal) konut inşaatları ve kentsel gelişim (yani enerji yenileme, kentsel yeniden geliştirme, kentsel yeşil alanlar) için finansman araçları ve vergi teşvikleri.
KENTSEL & MEKANSA L PLANLAMA	• Yerel arazi kullanımı ve mekansal kalkınma planlaması (Açık Hava Yayın Planı, (Betonarme Planlar). • İnşaat izinleri, yerel inşaatların denetimi • Uygun konut temini, sosyal konut inşaatı • Kamuya açık yeşil alanlar, parklar, mezarlıkların yapımı ve yönetimi.	

	YEREL	BÖLGESEL	ULUSAL
SU, ATIK VE TEMİZLİK	• Kamuya içme suyu temini • Atık su yönetimi • Atık yönetimi, azaltma, toplama, geri dönüşüm, enerji kullanımı • Yerel su kütüphanelerinin izlenmesi ve yönetimi.	• Su yönetimine ilişkin düzenlemeler • Bölgesel su kütüphanelerinin izlenmesi ve yönetimi, kıyı su yönetimi • Atık yönetimi mevzuatı.	• Su yönetimine ilişkin mevzuat • Su koruma yönetmelikleri • Federal su yollarının yönetimi, açık denizde münhasır ekonomik bölge • Su koruma programlarına (örneğin deniz çöpleriyle mücadele, nehirlerin yeniden doğallaştırılması vb.) finansman sağlanması • Atık yönetimine ilişkin mevzuat, Atık Yönetimi Genelgesi dahil.
EKONOMİK GELİŞİM	• Yerel ekonomik kalkınmanın desteklenmesi, yani yeni işletmelerin satın alınması, ticari ve endüstriyel alanlar ve altyapı sağlanması, şehir pazarlanması vb. • Yerel şirketlere enerji verimliliği/sürdürülebilirlik konusunda tavsiye ve destek	• Bölgesel ekonomik kalkınmaya destek (danışmanlık desteği ve/veya finansal destek). Lokasyon pazarlaması.	• Bölgesel ekonomik kalkınmaya destek (Eyaletlerle işbirliği içinde) • Lokasyon pazarlaması • Devlet sübvansiyonları, ekonomik teşvik paketleri, ekonomik yardım
ÇEVRE & İKLİM KORUMA	• Yerel korunan alanların ve doğal kaynakların yönetimi • Hava kirliliği dahil olmak üzere emisyon kontrolü • Yerel iklim değişikliği planlaması ve yönetimi/iklim değişikliğinin ana akıma dahil edilmesi • Halkla ilişkiler, farkındalık yaratma ve danışmanlık hizmetleri • Sürdürülebilir kamu alımları • Vatandaşlardan, özel/kâr amacı gütmeyen kuruluşlardan vb. iklim/çevre projelerine fon sağlanması.	• Bölgesel korunan alanların ve doğal kaynakların yönetimi • Bölgesel planlama ve çevre koruma düzenlemeleri; peyzaj yönetimi; toprak koruma; iklim değişikliği (9 eyalette iklim değişikliği yasası çıkarıldı) • Halkla ilişkiler, farkındalık yaratma ve danışmanlık hizmetleri • Sürdürülebilir kalkınma için eğitimin teşviki • Yerel hava kirliliği kontrolünün denetimi, çevresel izleme. • Sürdürülebilir kamu alımları.	• Emisyon kontrolü, çevre koruma ve biyolojik çeşitlilik, toprak koruma, iklim değişikliğinin azaltılmasına ilişkin mevzuat • Federal korunan alanların ve doğal kaynakların yönetimi • Emisyon ticaretiyle ilgili mevzuat • Avrupa ve uluslararası iklim politikası • Biyoçeşitlilik ve çevre koruma, iklim değişikliğine uyum ve azaltma konularında ulusal stratejiler ve eylem planları • Fonlama programları, örneğin Enerji ve İklim Fonu; Ulusal İklim Girişimi.
BÜTÇE 2019 (MİLYON € CİNSİNDEN) ⁵	276 726	417 203	397 003

5) Statistisches Federal Daire 2020b.

1.4 Yerel yönetim bütçeleri

Bütçelerinin eğilimlerinin analizi (Örneğin; Devletin veya yerel reçetenin genel katkısının artması/ azalması.)

Yerel yönetimlere yasal olarak mali özerklik verilmiştir. Yerel vergileri artırabilirler ve bütçeleme haklarına sahiptirler ancak yakından denetlenirler *Eyalet*ler yetkililer. Temel Kanun, hükümetler arası transferler ve federal ve federal olmayan hükümetler arasındaki eşitleme ilkeleri de dahil olmak üzere ayrıntılı mali hükümleri tanımlar. *Eyaletler* hükümetler. *Eyaletler* Bunlar, "kendi" yerel yönetimlerinin maliyesini düzenlemekten sorumludur ve bireysel belediye mali eşitleme sistemleri kurmuşlardır.

Belediyeler ve bağımsız şehirler, genel hükümet gelirlerinden pay alır ve tahsisatları devletten alır. *Kara* (yerel yönetimlere doğrudan federal mali transferler yoktur). Kendi gelirleri esas olarak yerel iş ve emlak vergisi ile yerel vatandaşlar ve işletmeler tarafından kamu hizmetleri için ödenen kullanıcı ücretleri ve ücretlerinden oluşur. İlçeler tarafından finanse edilir *Eyaletler* Belediyelerinden hibe ve katkılar alırlar. Kendi vergilerini almazlar.

2008/09 mali krizinden bu yana, yerel vergi gelirlerinde güçlü bir büyüme yaşandı ve yıllık bütçeler fazla verdi ([Geißler ve diğerleri](#).2019). Ancak yerel yönetimler çok çeşitli hizmetlerden sorumlu olup kamu refahı maliyetleri artış göstermektedir. **Ayrıca, yerel yönetimler kamu yatırımlarının yaklaşık %60'ını uygularken, son on yıllarda muazzam bir yatırım birikimi oluşturdular** ([Aynı yerde](#) : 105).³ Aynı zamanda, anayasal bir reform, 2020'den itibaren federal ve yerel yönetimlerde dengeli yapısal bütçeler gerektiren bir "borç freni kuralı" uyguladı. *Eyaletler* seviye. *Eyaletler* yerel yönetimlerin bütçelerini dengelemelerini ve borçlanmayı kısıtlamalarını gerektiriyor, bu da iklim eylemi önlemleri için mali ve idari kapasiteleri sınırlandırıyor.

Genel olarak görebiliriz ki **Belediyeler ve bölgeler arasındaki artan ekonomik eşitsizlikler** Ekonomik olarak güçlü bölgelerdeki (örneğin Bavyera, Baden-Württemberg) yerel kamu yatırımları, yapısal olarak zayıf bölgelere kıyasla önemli ölçüde daha yüksektir.⁴ Birçok belediye uzun vadeli bütçe ve borç krizi içinde bulunmakta ve mevcut bütçeyle zorunlu görevlerini yerine getirmekte zorluk çekmektedir.⁵ Ek olarak, **tüm yerel yönetimlerin yaklaşık dörtte biri bütçesel koruma kavramları altında faaliyet göstermek zorundadır**, onları ciddi bütçe kısıtlamalarına ve devlet yetkililerinin sıkı denetimine tabi tutan [Heinbach ve ark.](#) 2020). Bu kısıtlamalar, yerel iklim eylemi gibi gönüllü yerel yönetim görevlerinin uygulanmasını özellikle etkilemektedir, çünkü bunlar daha üst düzey onaya tabidir.

Yerel iklim eyleminin LG'ler için zorunlu bir görev olup olmaması sorusu, iklim eyleminin finansmanı ile ilgili sorularla yakından bağlantılı olan kapsamlı bir tartışmayı ateşledi. Şu anda, birçok yerel iklim değişikliği projesi bölgesel ve federal destek programlarının mali desteğiyle uygulanmaktadır (bkz. bölüm 4.2). Bu tür destek programları yalnızca gönüllü görevler için mevcuttur. Bir belediye yetkisi zorunlu olarak tanımlandığında, finansman hükümetler arası mali transferlerin bir sorunu haline gelir.

³ Alman Kentsel İşler Enstitüsü'nün (DIFU) KfW Bank adına yaptığı araştırmaya göre, belediyeler yatırım birikimini 147 milyar avro olarak tahmin ediyor ([Kron ve Scheller](#) 2020).

Ekonomik olarak güçlü Bavyera'daki 4 belediye şu anda Mecklenburg-Batı Pomeranya'daki belediyelerden kişi başına üç kat daha fazla yatırım yapıyor ([Arnold ve diğerleri](#).2015).

⁵ Son korona salgınının yerel yönetim bütçeleri ve dolayısıyla yerel iklim eylemlerinin finansmanı üzerindeki mevcut sıkıntıları daha da kötüleştirme bekleniyor. Daha yüksek seviyeli hibelerin ve ekonomik teşvik paketlerinin bu etkileri ne ölçüde yumuşatabileceği henüz belli değil.

1.5 Yeşil yerel yönetim bütçeleri

Şu anda yerel yönetim harcamalarının iklim uyumluluğunu kontrol etmek için zorunlu mekanizmalar bulunmamaktadır. Ancak eylemlerini ve harcamalarını iklim uyumluluğu kriterlerine göre kontrol etmeye karar veren belediyeler bulunmaktadır. Bir örnek olarak yakın zamanda "iklim acil durumu" ilan etmek için yerel kararlar alan 70 şehirden bazıları verilebilir ([Vikipedi](#) 2020, [Hirschl ve Pfeifer](#) 2019).

Alman Ulusal Sürdürülebilir Kalkınma Stratejisi, sürdürülebilir kamu alımlarının önemini vurgulamaktadır ([Federal Hükümet](#) 2018) ve *Eyalet* yönetimlikler belediyeler için sürdürülebilir kamu alım süreçleri için bağlayıcı kriterler içerir. Birçok belediye ayrıca daha iddialı sürdürülebilir alım prosedürleri benimsemeyi tercih eder, yani bazıları Eko Yönetim ve Denetim Planına göre sertifikalıdır ([Hermann ve diğerleri](#) 2019). Bugüne kadar, farklı hükümet düzeylerinde kamu harcamalarında sürdürülebilir tedarikin payına ilişkin herhangi bir veri bulunmamaktadır. Ancak, Ekonomi İşleri Bakanlığı ve Federal İstatistik Ofisi şu anda genel olarak kamu sektörünün genel harcamalarını ve sürdürülebilir tedarikin payını ölçmeyi amaçlayan ulusal tedarik istatistikleri oluşturmaktadır ([Federal Hükümet](#) 2018: 43).

Alman yatırımdan çekilme hareketi henüz emekleme aşamasında. Şu anda fosil ve enerji yoğun iş modellerinden yatırımdan çekilme kararı alan 12 şehir ve ilçe var ([Gloger ve diğerleri](#) 2020).

2. Almanya'nın iklim değişikliği politika çerçevesi

2.1 Federal İklim Değişikliği Politikaları

Almanya, 1990'ların başında ilk iklim değişikliği stratejisini benimseyerek, yaklaşık 30 yıllık iklim değişikliği politikalarına geri dönüyor. Bugün, Almanya'nın uzun vadeli emisyon azaltma hedefleri ve iklim eylemi öncelikleri, [İklim Eylem Programı 2020](#) (2014), [İklim Eylem Planı 2050](#) (2016) ve [Federal İklim Değişikliği Yasası](#) (2019).

Ulusal politika çerçevesi, Almanya'nın sera gazı emisyonu azaltma hedeflerine ulaşmasını sağlamanın yanı sıra Avrupa iklim azaltma hedeflerine uyumu garanti altına almayı amaçlamaktadır. İklim Değişikliği Yasası, sera gazı emisyonlarını 1990'a kıyasla 2030 yılına kadar en az %55 oranında azaltma hedefini belirler ve tanımlar *sera gazı* 2050 yılına kadar tarafsızlığı uzun vadeli bir hedef olarak belirlemiştir. Yasa, yıllık sektörel emisyon bütçelerini tanımlar ve uyum sorumluluğunu ilgili federal bakanlıklara atar. İzleme, 2021'den başlayarak her iki yılda bir yıllık iklim eylem raporu ve emisyon projeksiyonları aracılığıyla gerçekleşir.

Kanunun dikkate alma zorunluluğu (*Berücksichtigungsgebot*) tüm kamu otoritelerinin "bu Kanunun amacını ve uygulanması için belirlenen hedefleri gerektiği gibi dikkate almaları" gerektiğini hükme bağlamaktadır ([BMU 2020](#): Bölüm 13 (1)). Ancak bu gerekliliğin, yetkileri etkilemediği açıkça belirtilmiştir. *Eyalet* ve belediyelerin kendi sorumluluk alanları içinde uyumluluğu nasıl organize edeceklerini belirlemeleri" (Aynı yerde). 14. Bölüm, federasyon ile belediyeler arasındaki iş birliğine değinmektedir. *Eyaletler* Özellikle şunları sağlar: *Eyaletler* iklim değişikliği konusunda kendi mevzuatlarını çıkarabilirler ve mevcut *Eyaletler* iklim değişikliğine ilişkin mevzuat (federal yasayla uyumlu olduğu sürece) uygulanmaya devam edecektir.

Ayrıca, Kanun, ulusal iklim eylem planını uygulamaya yarayan ulusal iklim programlarının, aşağıdakilerle istişare edilerek geliştirileceğini belirtmektedir: *Eyaletler* ve LG'nin – diğer özel ve sivil toplum aktörleriyle birlikte (bölüm 9 (3)) ve "Federasyon ve *Eyaletler* olacaktır

Bu Kanunun amaçlarına ulaşmak için uygun bir biçimde işbirliği yapmak” (bölüm 14 (2)). Bu, bugüne kadar daha fazla belirtilmemiştir.

Benzer şekilde, İklim Eylem Planı 2050, iklim eyleminin ancak hükümetin tüm düzeylerinde ve toplumun tüm kesimlerinde uygulandığında başarılı olacağını vurgulamaktadır. **belediye iklim koruması bölümü** stratejide birçok şehir ve belediyenin yerel iklim eylemleri uyguladığı kabul ediliyor, ancak LG'lerin iklim değişikliğini yerel görevlerine entegre ettiği kendiliğinden açık değil. Bu nedenle federal düzey, "bölgesel ve yerel otoritelerin iklim eylemine daha fazla önem vermeleri için nasıl başarılı bir şekilde ikna edilebileceğini ve bu otoritelerin faaliyetlerinin nasıl güçlendirilebileceğini incelemeyi" amaçlıyor (BMU 2016: 11 Strateji güncellemesinin, henüz şekillenmesi gereken, alt ulusal hükümetleri de kapsayan bir “toplumsal söylem süreci” eşliğinde gerçekleşmesi bekleniyor.

Etraflı, **Almanya'nın ulusal iklim politikası çerçevesi, hükümetin farklı seviyelerindeki aktörlere daha az odaklanarak öncelikle sektörlerin rollerini ve sorumluluklarını tanımlıyor** Ne ulusal iklim planı ne de Kanun, iklim hedeflerini, planlarını ve eylemlerini hükümet düzeyleri arasında uyumlu hale getirmek için koşullar belirlemez ve ortak raporlama gereklilikleri oluşturmaz. *Eyalet/erveya* LG'ler. Aslında, emisyon azaltma hedefleri *Eyalet/erveya* gönüllülük esasına dayalı LG'ler, ulusal iklim politikalarının hedeflerini aşma eğilimindedir.

İklim değişikliğini özel olarak ele alan stratejiler ve düzenlemelerin yanı sıra, Almanya'nın geniş bir yelpazesi var **sektöre özgü araçlar** hükümet düzeylerinde iklim eylemini şekillendiren. Almanya'nın iklim azaltma politikalarının merkezinde elbette iyi bilinen **enerji geçiş süreci** (*Enerji Dönüşümü*). Merkezi aracı, ilk olarak 2000 yılında yürürlüğe giren ve o tarihten bu yana sürekli olarak güncellenen Yenilenebilir Enerji Yasası'dır (EEG). EEG'nin amacı, 2050 yılına kadar elektrik arzında yenilenebilir enerjilerin payını en az yüzde 80'e çıkarmaktır. Ek yasal araçlar ve stratejiler, bu programın uygulanmasını desteklemektedir. *Enerji Dönüşümü*, yani Enerji Tasarrufu Yasası, Enerji Tasarrufu Yönetmeliği, Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı (AB Enerji Verimliliği Direktifi ve Binaların Enerji Performansı ile ilgili AB Direktifi temel alınarak) (*Çevresel Bundesamt* 2020). Bu araçlar kamu ve özel enerji üreticileri ve enerji verimliliği için standartlar belirler ve dolayısıyla merkezi olmayan enerji üretimi ve belediye binaları için önemlidir. Ayrıca, federal düzey, LG'lerde yenilenebilir enerji kaynaklarının ve enerji verimliliği önlemlerinin kullanımını desteklemek için özel finansman mekanizmaları kurmuştur (Federal Ekonomi ve Enerji Bakanlığı (BMWi) tarafından yönetilir, bkz. bölüm 4).

Ayrıca, federal kentsel planlama politikaları (özellikle federal yapı yönetmeliği, *Baugesetzbuch*) belediyelerin iklim değişikliği azaltma ve uyum eylemlerini kentsel planlama araçlarına (arazi kullanımı ve kalkınma planları) entegre ederek uygulamalarına olanak tanıyan bir çerçeve sunar. Bu temelde, belediyeler kentsel/kırsal kalkınma uygulamalarını iklimle uyumlu bir yola yönlendirebilirler. Yine de, federal yapı yönetmeliği oldukça belirsizdir: “iklim koruması dikkate alınmalıdır” ve “sürdürülebilir kentsel kalkınma teşvik edilmelidir” gibi ifadeler, aslında yerel uygulama için belirli gereklilikler belirlemez (*Bras* 2018).

Elektrikli Hareketlilik Yasası, iklim dostu tüketim için daha fazla teşvik sağlıyor ve şehirlere ve belediyelere elektrikli araçlar için ayrıcalıklar yaratma olanağı sağlıyor (ayrıca bkz. İklim Değişikliği Yasası). **Almanya'da Ulaşım üzerine vaka çalışması**). 2020 tarihli bir yasa tasarısı, daha büyük park alanlarına sahip konut ve konut dışı binalarda şarj ve boru hattı altyapısının sağlanmasını önemli ölçüde genişletmeyi planlıyor (*Federal Hükümet 2020b*).

6 EEG'nin öncülü 1990 yılında kabul edilmiş ve yenilenebilir elektriğin kamu şebekesine verilmesini düzenlemiştir (dünya çapında türünün ilk örneği olarak kabul edilmektedir).

Genel olarak, Alman ulusal iklim politikası çoğunlukla yerel yönetimlerin iklim eylemlerini teşvik etmek için sektöre özgü araçlara ve özel finansman ve destek programlarına dayanmaktadır (ikincisi için bölüm 4'e bakın). Politika uygulaması çoğunlukla *Eyaletler* ve yerel yönetimler, ulusal yasal çerçeve açıkça alt ulusal enerji ve iklim eylemlerini şekillendirir (yani enerji tasarrufu yasası, federal yapı kodu vb.). İklim değişikliği eyleminin zorunlu LG görevlerine nasıl daha iyi entegre edilebileceğini ve federal ve *Eyaletler* düzenlemeler belediye emisyon azaltımlarını (yani) artırabilir [ifeu – Institut für Energie- und Umweltforschung Heidelberg](#)). **Bugüne kadar, yerel yönetimlerin belirli iklim değişikliği planları ve önlemleri uygulamaya koymasını zorunlu kılan ulusal yasal düzenlemeler bulunmamaktadır.** Bunun yerine, ulusal hükümet LG'nin gönüllü iklim eylemlerine destek ve fon sağlayarak bir yetkilendirme yönetimi yaklaşımı benimsiyor. Federal Çevre Bakanlığı'nın (BMU) "Ulusal İklim Girişimi" (NCI) bunun önemli bir örneğidir (bkz. bölüm 4).

2.2. Länder İklim Değişikliği Politikaları

Doğa koruma, arazi yönetimi, arazi kullanımı ve mekansal planlama gibi iklim değişikliğiyle ilgili yeterlilikler, paylaşılan hükümet işlevleridir. *Eyaletler* mevzuat federal mevzuatı değiştirebilir. Bunu yapmak için herhangi bir federal yasal zorunluluk olmadan, birçok *Eyaletler* hükümetler kendi iklim değişikliği mevzuatlarını ve/veya stratejilerini (federal düzenlemelere ek olarak) benimsemiş veya sektörel hedefler formüle etmiş ve iklimle ilgili hükümleri uygulamaya koymuştur (yani inşaat ve konut, enerji üretimi, ulaşım vb. için). Yürürlükteki mevzuatların kapsamlı bir genel bakışı *Eyaletler* Bölgesel ve yerel enerji ve iklim eylemleri için önemli olan düzeydeki bilgilere şu adresten ulaşılabilir: [web sitesi](#) Yenilenebilir Enerji Ajansı'nın.

Şu anda 16'dan 10 *Eyaletler* bölge içinde iklim eylemlerini koordine etmek için iklim değişikliği yasaları yürürlüğe koydular. Bunlardan sekizi ilgili bölge için niceliksel sera gazı azaltma hedefleri içeriyor; bir yasa niceliksel sera gazı azaltma hedefleri içermiyor (Hamburg İklim Koruma Yasası) ve biri yenilenebilir enerji için niceliksel hedefler ve inşaat sektöründe bir yenileme kotası içeriyor (Hessen Enerji Yasası) ([Sina ve diğerleri](#).2019). Bavyera şu anda kendi iklim koruma yasasını kabul etmeyi planlıyor, Aşağı Saksonya yakın zamanda bunu kabul etti. Diğer yasaların hepsi Federal İklim Değişikliği Yasası'ndan önce mevcuttu.

TABLO 2

LÄNDER İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ MEVZUATINA GENEL BAKIŞ. Kaynak: Sina ve diğerleri, 2019: 8

YILI UYGULAMA	KARA	MEVZUAT
1997, değiştirildi 2020	Hamburg	Enerji tasarrufu yoluyla iklim korumasına ilişkin Hamburg yasası
2012	Hessen	Hessen Enerji Hukuku (2012)
2013	Baden- Württemberg	Baden-Württemberg'de iklim korumasını teşvik etmek için eylem
2013	Kuzey Ren- Vestfalya	Kuzey Ren-Vestfalya'da iklim korumasını teşvik eden yasa
2014	Renanya- Pfalz	İklim korumasını teşvik eden eyalet yasası
2015	Bremen	Bremen Enerji ve İklim Koruma Yasası
2016	Berlin	Berlin Enerji Geçiş Yasası
2017	Schleswig- Holstein	Schleswig-Holstei'de enerji sistemi dönüşümü ve iklim koruma yasası
2018	Tübingiya	Thüringen iklim koruma ve iklim değişikliğinin sonuçlarına uyum yasası
2020	Aşağı Saksonya	Aşağı Saksonya İklim Koruma ve İklim Değişikliğinin Etkilerine Uyumun Teşviki Yasası

Bazıları *Eyaletler* yönetmelikler LG'ler için öneriler içeriyor ancak (bugüne kadar) yerel yönetimler için zorunlu iklim değişikliği planlama veya eylem görevlerini tanımlamaktan büyük ölçüde kaçınıldı çünkü bu, yeni bir yerel yönetim yetkisi için eyalet fonu sağlama konusunda sorular ortaya çıkarıyor. Eğer *Eyaletler* LG'ler için zorunlu bir görev olarak tanımlanan iklim eylemi seviyesi, bu görev için düzenli finansman sağlamaları da gerekecektir. Ayrıca, LG'ler artık ulusal iklim değişikliği finansman programlarına uygun olmayacaklardır, çünkü federal finansman yalnızca gönüllü yerel görevler için sağlanabilir. Bu, şimdiye kadar LG'ler için açık yerel iklim eylemi standartları belirlemeyi engellemiştir.

Bununla birlikte, bazı hükümler hala ortaya çıkmaktadır *Ülkeler* Örneğin LG'nin iklim değişikliği eylemlerini etkileyen iklim değişikliği veya sektör düzenlemeleri:

- İçinde **Berlin**, eyalet bölge düzeyinde senato, CO2 nötr bir yönetime ulaşmak için önlemleri tanımlayan bağlayıcı bir eylem planı geliştiriyor, bunların da uygulanması gerekiyor. Dahası, eyalet bölgeleri kamu binaları için yenileme planları hazırlamak zorunda kalacak, kamu binalarının fotovoltaik kurulumlar için uygun olup olmadığını değerlendirmeleri ve bir enerji yönetim sistemi kurmaları ve yıllık bir rapor yayınlamaları gerekiyor.
- İçinde **Bremen** Belediyelerin kentsel gelişim stratejilerinde iklim değişikliğiyle mücadele hedef ve stratejilerini dikkate almaları zorunludur.

7 Kaynak: Devam eden bir araştırma projesinden alınan ön bilgiler [gözet](#) Yazarlara Angelika Paar tarafından gayriresmi bir uzman röportajında sunulmuştur.

- İçinde **Baden-Württemberg**, daha büyük belediyeler iklim nötrlüğünü hedefleyen belediye ısı tedarik planları geliştirmekle yükümlüdür. 2021 baharından itibaren, daha küçük LG'ler bu tür planları geliştirmek için fon alacaktır ([Landtag von Baden-Württemberg](#) 2020). Ayrıca, LG'lerin enerji tüketimlerini ve harcamalarını (belirli kamu kuruluşları ve kamu mülkleri için) raporlamaları gerekir. *Kara*.
- 2021 itibariyle **Aşağı Saksonya** Belediyelerin kamu binalarındaki enerji tüketimine ilişkin yıllık raporlar hazırlamaları ve yayınlamaları zorunlu olacak.
- **Hamburg** iklim açısından nötr bir yönetim elde etmek istiyor, bu hedef ilçe yönetimlerine de uzanıyor. Şehre ait enerji tedarik şirketleri, ısı tedariki için karbonsuzlaştırma yol haritaları geliştirmek zorunda.
- **Kuzey Ren-Vestfalya** sağlayacak düzenlemeleri kabul etti. *Kara* belediyelere iklim değişikliği azaltma stratejileri geliştirme zorunluluğu getiren bir yönetmelik çıkarmak. Yasaya göre, bu yönetmelik, LG'lerin bu zorunluluğu nasıl finanse edebileceğine dair özellikler içermek zorunda kalacak.
- **Tübingiya** belediyelerin iklim koruma stratejilerinin yanı sıra ısıtma ve soğutma planları geliştirmelerini öneriyor. Ayrıca, bölge ısıtması sağlayan şirketler 2040 yılına kadar iklim açısından nötr ısı tedarikine ulaşmak için planlar geliştirmekle yükümlüdür.
- **Bavyera** ve **Renanya-Palatina** Belediyelerin iklim eylemi rol model işlevini açıkça takip etmeleri önerilir. **Thüringen, Baden-Württemberg** ve **Renanya-Palatina** Ancak bunun LG'lerin kendi sorumluluğunda olduğunu da açıkça belirtelim.

2.3 İklim değişikliğinin izlenmesi, planlama ve eylem

Ulusal iklim politikaları bugüne kadar iklim değişikliği hedef belirleme, planlama, uygulama ve raporlamayı hükümet düzeyleri arasında uyumlu hale getirmedi. Bununla birlikte, birçok ilçe, şehir ve belediye yerel iklim eylemlerine öncülük etti. Ancak, iklim eylem planlarını benimseyen yerel hükümetlerin toplam sayısını izleyen merkezi bir veritabanı yoktur ve yerel yönetimlerin eylemlerini ulusal veya *Eyaletler* hükümetler (yukarıda belirtilen bazı istisnalar hariç). Raporlama yükümlülükleri yalnızca bölgesel veya ulusal bir fonlama programından destek alan LG'ler veya gönüllü yarışmalara veya ağlara katılanlar için mevcuttur. Örneğin, ulusal program "Masterplan 100% iklim koruması"ndan fon alan 41 belediye, belirli GHG azaltma hedefleri ve eylem planları tanımlıyor ve bunların (bazı) başarılarını rapor ediyor (BMU) ([NKİ](#) 2020b). Yerel iklim değişikliği planlamasının mevcut durumuyla ilgili diğer gösterge niteliğindeki sayılar şunlardır:

- Ulusal İklim Girişimi finansman programının desteğiyle 2.140 yerel iklim değişikliği stratejisi geliştirildi ([BMU 2020](#))
- 61 Alman belediyesi Belediye Başkanları Sözleşmesi'ni imzalamış olup eylem planları sunmuştur ([Belediye Başkanları Sözleşmesi 2020](#)).
- 516 yerel yönetim, İklim İttifakı şehir ağının üyesidir ve her üye somut CO2 emisyonu azaltma hedeflerine bağlı kalmaktadır ([İklim-Bündnis 2020](#))
- 318 LG, Avrupa Enerji Ödülü'ne katılıyor ([Avrupa Enerji Ödülü 2020](#)).
- 19 LG ICLEI üyesidir ([ICLEI2020](#))
- Almanya'daki 81 büyük şehrin %73'ü (< 200.000 nüfuslu) iklim değişikliğine uyum stratejisine sahip veya bir strateji taslağı hazırlamayı planlıyor (adelphi 2020)

Ayrıca birçok şehir, belediye ve ilçe kendi sürdürülebilir kalkınma stratejilerini hazırladı.

2.4 Ulusal altı iklim değişikliği planlama araçları

TABLO 3

ALT ULUSAL İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ PLANLAMA ARAÇLARI (SAYFA 14)

	Yerel yönetim düzeyinde	Eyalet düzeyinde
Ne Yerel düzeyde kullanılan planlama araçları nelerdir?	Yerel iklim değişikliğinin azaltılması ve/veya uyum stratejileri veya eylem planları (yani entegre iklim eylem planları - Integrierte Klimaschutzkonzepte veya sektöre özgü stratejiler) - Klima koruma konsepti) Kentsel/kırsal kalkınma ve arazi kullanım planları (Flächennutzungsplan, Bebauungsplan). Bina kodları, bina onay prosedürleri. Yerel sürdürülebilir mobilite planları. Kaynak yönetim planları (örneğin enerji, su, atık). Çevresel etki değerlendirmeleri.	Bölgesel iklim değişikliğinin azaltılması ve/veya uyumlaştırılmasına ilişkin düzenlemeler, stratejiler ve eylem planları. Bölgesel kalkınma ve arazi kullanım yönetmelikleri ve planları. Yerel yönetim düzenlemeleri. Bölgesel iklimle ilgili sektör düzenlemeleri ve planları (yani enerji, ısıtma, su, bina).1
DSÖ Hangi yerel yönetim- (Boyut veya tür) yasa ve/veya ulusal gönüllülük mekanizması tarafından mı ilgilendiriliyor?	Tüm yerel yönetimler federal ve Länder yasaları çerçevesinde hareket etmelidir. Ancak iklim eylemi zorunlu bir görev olarak düzenlenmemiştir. İklim değişikliğini mevcut planlama araçlarına dahil etmek veya özel iklim değişikliği planları geliştirmek bu nedenle gönüllü bir yerel yönetim görevidir. Ulusal ve bölgesel yönetimler, her türlü LG'nin bu görevi uygulamasına yardımcı olmak için özel finansman mekanizmaları sağlar.	Tüm eyaletler federal yasa çerçevesinde hareket etmelidir. Ancak ulusal iklim mevzuatı eyaletlere açıkça belirli sera gazı azaltma hedefleri yüklemmez. 16 eyaletten 10'u kendi özel iklim değişikliği düzenlemelerini yürürlüğe koymuştur. Çoğunluk iklim veya enerjiyle ilgili stratejiler ve eylem planları benimsemiş ve yerel yönetimler için destek ve finansman araçları oluşturmuştur. Ancak mevcut bölgesel iklim değişikliği yasaları yerel yönetimleri iklim eylemleri gerçekleştirmeye mecbur etmemektedir.
Ne zaman Hangi hızda planlama yapmaları gerekiyor ve göndermek?	LG'lerin yerel iklim eylem planları taslağı hazırlama zorunluluğu yoktur. Bu nedenle ülke çapında yerel iklim değişikliği planlama yönergeleri veya sunum gereklilikleri yoktur.	Bölgeler için de aynı şey geçerli.
Raporlama modaliteler Belirli var mı? raporlama araçları/raporlama araçları çerçeveleri/platformları formlar kullanıma sunuldu ve/veya zorunlu mu? Hangi bilgi/ Bu çerçeve hangi verileri gerektiriyor?	LG'ler için ülke çapında raporlama biçimleri yoktur. Ulusal veya Länder fonlama planlarından (yani Kommunalrichtlinie aracılığıyla) destek alan LG'ler, eylemleri ve başarıları hakkında rapor vermek zorundadır (fonların yeterli kullanımını kanıtlamak için). Tüm belediyelerde yerel iklim eyleminin durumu hakkında bilgi edinmeyi amaçlayan ulusal bakanlıklar tarafından düzenli olarak yapılan anketler vardır, ancak bunların geri dönüş oranları düşüktür ve bu nedenle kesin değildir.	Eyaletler için ülke çapında raporlama yöntemleri bulunmamaktadır.
Karbon muhasebe Envanteri kimde? için zorunlu mu? Nasıl sıklıkla? tarafından gerekli olan kapsamlar nelerdir? mevzuat mı? Belirli bir yöntem var mı?	LG'ler için ülke çapında zorunlu karbon muhasebe mekanizmaları bulunmamaktadır. Ancak, LG'lerin belediye enerjisini ve GHG dengelerini izlemesine yardımcı olmak için standart bir metodoloji geliştirilmiştir (Bilanzierungsstandard Kommunal - BSKO yöntemi) (Arbeitskreis Kommunal Klimaschutz 2020). BSKO federal düzeyde şiddetle tavsiye edilir ve aslında birçok LG tarafından kullanılır (diğer araçlarla birlikte, yani iklim eylem planlama yazılımı Klimaschutzplaner) (Gugel 2020). Ancak, zorunlu sera gazı muhasebe standartları ve dolayısıyla yerel muhasebe yöntemlerinin kalite kontrolü olmadığından, LG'ler ülke genelinde karşılaştırılabilir sonuçlar vermeyen farklı yöntemler kullanır.	Eyaletler için ülke çapında zorunlu karbon muhasebesi mekanizmaları bulunmamaktadır.
İzleme değerlendirme Yasa, izleme ve/veya değerlendirme için özel göstergeler mi dayatıyor? İzleme? Yoksa göstergeler kümesi şu şekilde mi tanımlanıyor? yerel yönetimler mi?	LG'ler için ülke çapında göstergeler ve M&E mekanizması bulunmamaktadır. Yerel iklim stratejileri ve planları yerel olarak izlenir ve değerlendirilir. Yerel iklim planlaması için ulusal fon almak isteyen LG'lerin proje tekliflerinin bir parçası olarak enerji ve sera gazı envanterleri, emisyon azaltma hedefleri ve uygun önlemler ve M&E araçlarını dahil etmeleri gerekir.	Eyaletler için ülke çapında göstergeler ve İzleme ve Değerlendirme mekanizması bulunmamaktadır.

3. İklim politikası ve eylemlerinin dikey koordinasyonu

3.1 Federal ve Eyalet hükümetleri arasındaki koordinasyon

Önceki bölümlerde vurgulandığı gibi, iklimle ilgili politikaların çoğu federal düzeyde benimsenir. *Eyaletler*, sırayla, federal politikaları uygulamakla yükümlüdürler ve düzenlemeleri ve politikaları en azından federal yasa tarafından belirlenen asgari standartlara uymalıdır. Yine de, ikinci meclis aracılığıyla federal mevzuatı etkileyebilir ve veto edebilirler (*Bundesrat*); ulusal politikayı aşabilir ve daha iddialı iklim değişikliği politikaları uygulayabilirler ve kendi iklim projelerini başlatabilir ve fonlama programları kurabilirler. Bu esneklik, en iddialı iklim değişikliği politikaları için belirli bir rekabete yol açabilir. *Eyaletler* Bu da ulusal düzeyde hedeflerin yükseltilmesine yol açabilir (Münzner 2014).

Ek olarak, birkaç **dikey koordinasyon mekanizması** federal düzey ile arasında mevcuttur *Eyaletler*, Örneğin:

Hem federal hem de ulusal düzeydeki bakanları bir araya getiren iki yılda bir düzenlenen sektörel konferanslar *Eyaletler* örneğin Çevre Bakanları Konferansı (*Çevre Bakanlığı Konferansı*).

Bu konferanslar, tartışmayı ve ortak önerilerin geliştirilmesini kolaylaştıran çok düzeyli teknik komiteler ve çalışma grupları tarafından hazırlanır. Bunlara örneğin İklim, Enerji, Hareketlilik – Sürdürülebilirlik üzerine Federal/Eyalet Çalışma Grubu dahildir (*Bund/ Länder-Arbeitsgemeinschaft Klima, Energie, Mobilität – Nachhaltigkeit, BLAG KliNa*); Doğa Koruma, Peyzaj Yönetimi ve Rekreasyon Federal/Eyalet Çalışma Grubu (*Bund/Länder-Arbeitsgemeinschaft Naturschutz, Landschaftspflege und Erholung, LANA*); Federal/Eyalet Su Çalışma Grubu (*Bund/Länder-Arbeitsgemeinschaft Wasser, LAWA*) vb. Ortak konferanslar ve çalışma komiteleri, belediye düzeyinde iklim eyleminin en iyi şekilde nasıl gerçekleştirileceği konusunda tartışmalara da olanak sağlayan önemli dikey koordinasyon mekanizmalarıdır.

Benzer bir örnek diyalog forumu "[Enerji Verimliliği Platformu](#)". Federal Ekonomi ve Enerji Bakanlığı başkanlığında, iş dünyası, sivil toplum, bilim ve ilgili federal ve uluslararası kuruluşlardan ilgili paydaşları bir araya getiriyor. *Eyaletler* Enerji Verimliliği Ulusal Eylem Planı'nın uygulanması için bakanlıklar ortak çözümler geliştirmek ve tartışmak üzere bir araya geldi. [BMW](#) Platformun genel kurul toplantıları, çeşitli uzmanlaşmış teknik çalışma grubu toplantıları tarafından desteklenmekte ve hazırlanmaktadır.

Diğer (geçici) koordinasyon araçları arasında örneğin, Almanya'nın kömüre bağımlı bölgelerinde adil bir geçiş için öneriler hazırlamakla görevli, çok düzeyli ve çok paydaşlı "Kömür Komisyonu" (resmi olarak Büyüme, Yapısal Değişim ve İstihdam Komisyonu) yer almaktadır.

3.2 Koordinasyon *Eyaletler* & yerel yönetimler

Yaklaşık yarısı *Eyaletler* bugüne kadar iklim değişikliği mevzuatlarını kabul ettiler ve hepsinde LG'nin iklim eylemlerini şekillendiren sektöre özgü düzenlemeler var (bkz. bölüm 2.2). Ayrıca, federal düzeye benzer şekilde, *Eyaletler* Hükümetler, yerel yönetimlerini finansal ve danışmanlık desteği sağlayarak gönüllü iklim eylemleri gerçekleştirmeye teşvik edebilir ve motive edebilir.

Tüm *Eyaletler* hükümetler bakanlıklar arası iklim değişikliği koordinasyon birimleri ve/veya iklim ve enerji ajansları kurmuştur (*İklimlendirme ve Enerji Ajansı*). Bunlar örgütsel biçimleri bakımından farklılık gösterir (yani kamu veya özel kuruluşlar, dernekler olarak kurulurlar), ancak çoğu öncelikli olarak bölgesel ve yerel kamu ve özel kuruluşlara enerji ve iklim azaltma önlemleri konusunda tavsiyelerde bulunmakla görevlidir, birçoğu ayrıca eğitimler ve ağ oluşturma etkinlikleri düzenler.⁸ Dolayısıyla, her birinde bölgesel ve yerel iklim eyleminin yanı sıra yatay, dikey ve çok paydaşlı diyalogu kolaylaştırmada merkezi aktörlerdir. *Kara*.

Ek olarak, *Eyaletler* Yerel yönetimlerin enerji ve iklim eylemlerini uygulamasına yardımcı olan çeşitli finansman programları (genellikle bölgesel iklim ve enerji ajansları tarafından yönetilen) uygulamaya koyduk (bkz. bölüm 4.2).

3.3 Federal ve yerel hükümetler arasındaki koordinasyon

Ulusal yasal standartların yanı sıra; federal ve yerel hükümetler arasında yalnızca birkaç resmi dikey bağlantı vardır. Yerel hükümet işleri, *Eyaletler*, ulusal iklim değişikliği politikası bu nedenle yerel iklim planlaması ve eylemi için yasal hükümler içermez. Bunun yerine, ulusal hükümet yerel iklim eylemini teşvik etmek için bir yetkilendirme yönetimi yaklaşımı benimsemiştir. Zorunlu belediye görevleri için finansman, *Eyaletler*, federal düzey, LG'lere proje tabanlı fon sağlayarak gönüllü görevlerin uygulanmasını destekleyebilir. Yerinde olan en önemli ulusal-yerel iklim yönetim mekanizmaları, Federal Çevre Bakanlığı himayesinde 2008'de başlatılan "Ulusal İklim Girişimi (NCI)"dir (ayrıntılar için aşağıdaki 5. bölüme bakın).

Genel olarak, bölgesel ve yerel yönetimlerin eylemlerini yönlendiren ulusal yasal standartların (yani yenilenebilir enerji yasası; CO2 fiyatlandırması) yanında, Almanya'da iklim değişikliği eylemi konusunda çok düzeyli koordinasyon esas olarak çeşitli diyalog ve koordinasyon formatları ve bir düzeyden diğerine sağlanan destek mekanizmaları gibi gönüllü önlemlerden oluşmaktadır. Bu yaklaşım hem fırsatlar hem de zorluklar sunmaktadır. Bir yandan, Almanya'da iklim planlarının, eylemlerin ve raporlama mekanizmalarının dikey olarak hizalanmasını sağlayan tutarlı kurallar ve düzenlemeler bulunmamaktadır. Öte yandan, ulusal altı hükümlere bağımsız hareket etme ve ulusal hedefleri bile aşabilecek yerel olarak uygun çözümler bulma fırsatı sunmaktadır. Bu esneklik, belirli bir düzeyde olumlu rekabete yol açmış ve bölgelerden ve şehirlerden birçok iklim değişikliği savunucusu çıkarmıştır. Ancak, ulusal iklim politikası için rehber ilke olarak "gönüllü eylemlerin desteklenmesi", Almanya'nın iklim hedeflerine ulaşmak için yeterli olmayacaktır. Yıllardır ulusal altı hükümetler, gönüllü mekanizmaların ötesine geçen, net kurallar ve yönergeler ve uygun teşvikler ve destekleyici planlar aracılığıyla daha fazla planlama güvenliği sağlayan daha iddialı ve tutarlı bir ulusal etkinleştirme çerçevesi için lobi faaliyetlerinde bulunmuştur.

⁸ Bölgesel ajanslara ve sorumluluklarına ilişkin genel bir bakış, web sitesinde bulunabilir, [Yenilenebilir Enerji Ajansı](#).

4. Yerel iklim eylemlerinin finansmanı

4.1 Yerel yönetimin öz kaynakları

LG'nin kendi bütçesiyle finanse edilen politikalar ve eylemler: Kendi bütçelerinden iklim politikaları ve planlamasına bir pay ayırıyorlar mı? Mevcut verilerden veya analizlerden veya bunların yokluğundan bahsediliyor mu?

Belediyeler iklim eylemlerini kendi fonlarıyla finanse edebilirler. Ancak, bu tür eylemler için siyasi destek almak için, genellikle ekonomik olarak uygulanabilir veya hatta maliyet açısından nötr olmaları gerekir (örneğin enerji verimliliği önlemleri). Mevcut yerel kaynaklara erişim, diğer yerel önceliklerle ve/veya zorunlu görevlerin uygulanmasıyla rekabet ettiği için genellikle politik olarak popüler değildir. Ek olarak, birçok LG ciddi bütçe kısıtlamaları altında çalışır (yukarıya bakın) ve gönüllü görevleri finanse etme yetenekleri sınırlıdır. Bazı belediyeler, yerel vatandaşları veya işletmeleri içeren yenilikçi yerel iklim finansmanı modellerini denemeye başladı (yani vatandaş-iklim tasarruf tahvilleri; vatandaş-sözleşme; enerji verimliliği-/iklim değişikliği fonları; kurumsal sponsorluk) (Altenburg ve Sommer 2019). Ulusal ve uluslararası kuruluşlardan sağlanan fonlar *Eyaletler* hükümetler genellikle yerel iklim eylemini güçlendirmek için anahtardır. Ancak, çoğu fonlama programı, birçoğunun sağlayamadığı (bütçe kısıtlamaları veya siyasi destek eksikliği nedeniyle) LG'lerden kendi mali katkılarını gerektirir.

4.2 Ulusal ve bölgesel finansman araçları

Birçok LG, Avrupa, ulusal ve sıkı bütçelerle faaliyet göstermektedir. *Eyaletler* Bu nedenle finansman programları yerel iklim eylemlerinin gerçekleştirilmesinde merkezi bir rol oynamaktadır. *Almanya'nın ulusal iklim finansmanı* manzara oldukça çeşitli ve aynı derecede karmaşıktır, çünkü finansman fırsatları ve bunların biçimleri sıklıkla değiştiğinden, burada tüm programların kapsamlı bir genel görünümünü sunmak mümkün değildir. Merkezi bir [çevrimiçi veri tabanı](#) Federal Ekonomi ve Enerji Bakanlığı'ndan finansman "ormanında" yol bulmaya yardımcı olur: tüm AB, federal ve *Eyaletler* Fonlama programları ve anahtar kelimelere göre (örneğin "yerel iklim eylemi") arama yapılabilir veya belirli fonlama kriterlerine göre (tematik alan, fonlama kuruluşu, uygunluk vb.) filtrelenebilir.

TABLO 4

ALT ULUSAL İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ PLANLAMA ARAÇLARI

YATIRIMLAR	STRATEJİLER & KADRO	DENİZ FENERİ PROJELER	SERTİFİKASYON, ÖDÜLLER
- Enerjik bina yenileme - Yenilenebilir enerji - Sokak aydınlatması - vesaire.	- Gelişim enerji ve iklim değişikliği stratejiler - Uygulama için personel alımına destek stratejiler - vesaire.	- Araştırma ve gelişim - Pilot kurulumlar "Ana plan" belediyeler - Pilot projeler - vesaire.	- Avrupa Enerjisi Ödül - Eko-denetimler (1400) (EMAS) - İklim-aktif belediye - vesaire.

Yukarıda belirtilenler **Ulusal İklim Girişimi**–2008 yılında Federal Çevre Bakanlığı tarafından kurulan - Almanya'nın açıkça güçlendirmeye adanmış ana destek programıdır

yerel iklim azaltma kapasitesi. 2018 yılına kadar, NCI'nin "İklim Koruma Belediye Direktifi" (*Topluluk Yönetimi Hattı*) 3.000 yerel yönetimde yaklaşık 12.500 projeyi finanse etti (NKI 2018). Hem stratejik hem de yatırım projeleri için destek sağlanır. Projelerin genellikle kendi fonlarıyla (yüzde 20 ile 65 arasında) eş finansmanı gerekir. Mali açıdan zayıf olarak nitelendirilen LG'ler stratejik girişimler için yüzde 90'a kadar fon alabilir. COVID-19 ekonomik toparlanma planının bir parçası olarak, fon kotaları yüzde 100'e kadar bile ulaşabilir ([BMU](#) (2020a)).

NCI'nin bir tür "ticari markası" olan "iklim yöneticisi" programı, yerel yönetimlere yerel iklim faaliyetlerini koordine etmek üzere bir uzman işe almak için 6 yıla kadar (eş-) finansman sağlıyor. 2008'den bu yana, ülke çapındaki belediyelerde 760'tan fazla iklim yöneticisi pozisyonu desteklendi ([BMU 2020a](#)). Proje finansmanının yanı sıra, NCI ayrıca bir **yerel yönetim destek yapısı: Yerel İklim Eylemi için Hizmet ve Yeterlilik Merkezi** (Service- und Kompetenzzentrum: Kommunalen Klimaschutz, SK:KK) yerel aktörler için bir yardım masası işlevi görür ve kapasite geliştirme, ağ oluşturma faaliyetleri ve kılavuzlar sunar. Toplamda, NCI son 12 yılda yerel yönetimler, özel haneler ve tüketiciler, işletmeler ve eğitim kurumlarından iklim eylemi projelerini desteklemek için yaklaşık 1,07 milyar € dağıttı ([BMU 2020b](#)).

NCI'in yanı sıra, BMU'nun birkaç başka finansman programı daha vardır, yani program [iklim Değişikliğine Uyum Önlemleri](#) ve [Federal Biyoçeşitlilik Programı](#) belediye iklim değişikliği projelerini finanse etmek için kullanılabilir. Diğer federal bakanlıklardan gelen finansman araçlarına örnek olarak şunlar dahildir:

Kentsel kalkınma finansman mekanizması (*Şehir inşaatı*), Federal İçişleri, İmar ve Topluluk Bakanlığı (BMI) ve ilgili *Eyalet* bakanlıklar, sürdürülebilir kentsel gelişimi teşvik eder. Çeşitli tematik finansman önceliklerine sahip altı programdan oluşur. Örneğin, odaklanan bir program [kentsel yeşil altyapı](#) 2017-19 yılları arasında 50 milyon avroluk finansman sağlandı.

Federal Ekonomi ve Enerji Bakanlığı (BMWi) yönetiyor [çeşitli fonlama programları](#) Belediyelerde yenilenebilir enerji ve enerji verimliliğini desteklemek. Bu programlar, örneğin enerji danışmanlarına kamu binalarının yenilenmesi veya enerji performansı sözleşmeleri için konseptler geliştirmeleri için finansman sağlar; yenilenebilir ısıtma kaynakları ve enerji açısından verimli ısıtma altyapısı vb. kurmak için hibeler ve yatırım sübvansiyonları sağlar (bkz. [BMWi](#) (Kapsamlı bir genel bakış için 2020b'ye bakınız)).

Federal Gıda ve Tarım Bakanlığı (BMEL), BMU ile birlikte "Orman İklim Fonu"nu yönetmektedir. Fon, ormanların ve ormanların CO2 azaltma potansiyelini korumak ve geliştirmek ve ormanları iklim değişikliğine uyarlamak için önlemleri desteklemektedir. Fonun 2013'te başlatılmasından bu yana, yaklaşık 198 proje onaylanmış ve toplam finansman hacmi yaklaşık 65,61 milyon avro olmuştur ([B.MEL 2020b](#)).

Ayrıca, federal hükümet birkaç adım attı **teşvik programları** yerel iklim eylemini teşvik etmek, yani "iklim aktif belediye" yarışması ([NKI 2020a](#)) (LG'nin 25.000 Avro'ya kadar kazanabileceği) ve belediyeler ve kasabalar için Alman sürdürülebilirlik ödülü ([Deutscher Nachhaltigkeitspreis 2020](#)).

The **Wiederaufbau için Kreditanstalt** (KfW) iklim finansmanı manzarasında bir diğer önemli aktördür. Çevre Bakanlığı, Ekonomi ve Enerji Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı adına banka, belediyeler ve belediye şirketleri için çeşitli destek programları sunmaktadır. Örneğin, belediyeler enerji açısından verimli kentsel yeniden geliştirme için hibe desteği almaktadır ([fonlama programı 432](#)) ve enerji açısından verimli inşaat ve yenileme için

Belediye stokunda bulunan konut dışı binalar ([program 217 IKK](#)).

Eyaletler Ayrıca yerel iklim eylemlerini desteklemek için çeşitli hibe programları da sunuyoruz. Bunlar genellikle ulusal veya AB fonlarıyla ortak finanse edilir ve ilgili eyaletin iklim veya enerji ajansı tarafından yönetilir. Destek programlarının çoğu, bireysel belediye projelerine mali faydalar sağlar ve proje maliyetlerini %10'dan %100'e kadar karşılar. Birkaç durumda, Eyaletler Ayrıca özel koşullar altında krediler de sağlar. Kalkınma bankaları Eyaletler (Landesförderbank (LfA) da belediyeleri düşük faizli kredilerle destekliyor. Örneğin, Bavyera Kalkınma Bankası, belediyelerin çevre dostu enerji kaynaklarına, enerji verimliliği önlemlerine ve toplu taşımaya yatırım yapması için düşük faizli krediler veriyor. Bazı Alman vakıfları da yerel çevre projelerine finansal destek sağlıyor.

4.3 Avrupa fonları

Alman belediyeleri, yerel iklim ve enerji eylemlerini finanse etmek için çeşitli AB fonlarına erişebilirler. Bunlar arasında LEADER programı; LIFE programı; Horizon 2020; Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonu; Avrupa Yapısal ve Yatırım Fonu; Avrupa Enerji Verimliliği Fonu; INTERREG Programı; Kırsal Kalkınma için Avrupa Tarım Fonu; Avrupa Bağlantı Tesisi (CEF) vb. yer almaktadır. Bu fon programlarından bazıları Eyaletler.

Ek olarak, Eyaletler iklim ve enerji ajansları, SK:KK ve diğer destek yapıları LG'lere danışmanlık hizmeti sunar ve uygun finansman mekanizmalarını belirlemelerine yardımcı olur. Ancak, birçok LG, özellikle küçük ve orta ölçekli kasabalar ve belediyeler, AB fonları için başvuru süreçlerini yürütmek için personel ve idari kapasiteye sahip değildir. Bazı durumlarda, ilçeler belediyeleri adına devreye girer ve ortak tekliflerin sunulmasını koordine eder.

KAYNAKLAR

VERİ TABANI VE POLİTİKALAR

- Agentur für Erneuerbare Energien. Landesenergieagenturen. Şu adresten alındı: https://www.foederal-erneuerbar.de/uebersicht/bundeslaender/BW/BY|B|BB|HB|HH|HE|MV|NI|NRW|RLP|SL|SN|ST|SH|TH|D/kategorie/politik/auswahl/312-landesenergieagentur/#qoto_312
- BMU - Federal Çevre, Doğa Koruma ve Nükleer Güvenlik Bakanlığı (2014). Alman Hükümeti'nin İklim Eylem Programı 2020. Kaynak: https://www.bmu.de/fi/leadadmin/Daten_BMU/Pool/Broschueren/aktionsprogramm_klimaschutz_2020_broschuere_en_bf.pdf
- BMU (2016). İklim Eylem Planı 2050. Şuradan alındı: <https://www.bmu.de/tr/yayin/iklim-eylem-planı-2050/>
- BMU (2019). Federal İklim Değişikliği Yasası. Buradan alındı: https://www.bmu.de/fileadmin/Daten_BMU/Download_PDF/Gesetze/ksg_final_en_bf.pdf
- Die Bundesregierung (2016). Deutsche Nachhaltigkeitsstrategie. Şu adresten alındı: <https://www.bundesregierung.de/breg-de/themen/nachhaltigkeitspolitik/eine-strategie-begleitet-uns/die-deutsche-nachhaltigkeitsstrategie>

- Landtag von Baden-Württemberg (2020). Baden-Württemberg'deki Gesetz zur Weiterentwicklung des Klimaschutzes. Şu adresten alındı: https://www.landtag-bw.de/files/live/sites/LTBW/files/dokumente/WP16/Drucksachen/8000/16_8993_D.pdf
- Statistisches Bundesamt (2020a). Verwaltungsgliederung am 30.06.2020 (2. Çeyrek 2020). Buradan alındı: <https://www.destatis.de/DE/Themen/Laender-Regionen/Regionales/Gemeindeverzeichnis/Yoetm/Arxiv/Verwaltungsgliederung/Verwalt2QAktuell.html>
- Statistisches Bundesamt (2020b). Ausgaben des Öffentlichen Gesamthaushaltes. Şu adresten alındı: <https://www.destatis.de/DE/Themen/Staat/Oeffentliche-Finanzen/Ausgaben-Einnahmen/Tabellen/ausgaben.html>
- Umweltbundesamt (2020). Klimaschutz- und Energierecht. Şu adresten alındı: <https://www.umweltbundesamt.de/themen/klima-energie/klimaschutz-energiepolitik-in-deutschland/rechtliche-instrumente/klimaschutz-energierecht#eu-und-nationales-recht>
- Vikipedi (2020). Deutscher Orte und Gemeinden, die den Klimanotstand ausgerufen haben'i listeleyin. Şu adresten alındı: https://de.wikipedia.org/wiki/Liste_deutscher_Orte_und_Gemeinden,_die_den_Klimanotstand_ausgerufen_haben

RAPORLAR VE AKADEMİK MAKALELER

- [illegible]

Kommunen. Potenziale für Haushaltsentlastungen, lokale Wertschöpfungseffekte sowie alternativ Finanzierungsansätze kommunaler Klimaschutzmaßnahmen. Berlin: IÖW. [Şu adresten alindi: https://repository.difu.de/jspui/handle/difu/576884](https://repository.difu.de/jspui/handle/difu/576884)

- Hermann, Andreas, Natalia Benke ve Steyrer (2019). EMAS, der öffentlichen Beschaffung'da. Umweltbundesamt. Şu adresten alındı: https://www.umweltbundesamt.de/sites/default/files/medien/p376/publikationen/emas_in_der_oeffentlichen_beschaffung_bf.pdf

• Hirschl, Bernd ve Lena Pfeifer (2019): Klimanotstand- Wer, Wie, Was? Ergebnisse, Deutschland'daki ilk Klimanotstandkommunen Untersuchung'dan bir deney. TÖW ve BTU. Şuradan alındı: <https://www-docs.b-tu.de/fq-enerji-verimlilik-sistemleri-ren/public/aktuelles/2019/191102-Hirschl-Pfeifer-i%C3%B6w-Klimanotstandskongress.pdf>

• Jacob, Klaus ve Hannah Kannen (2015). İklim Politikası Entegrasyonu ve Tutarlılığı için Entegre Stratejiler: Almanya Örneği. Berlin: Berlin Özgür Üniversitesi, Çevre Politikası Araştırma Merkezi. Buradan alındı:<https://refubium.fu-berlin.de/>

- Münzner, Michael (2014). Enerji ve Klima Ländersache? Energiewende ve Klimalar için Toprak Kompetenzenleri. http://www.rescriptum.org/Aufs%C3%A4tze/2014_1_047_Muenzner.pdf

• Sina, Stephan; Heidi Stockhaus ve Anthony Holmes (2019). Deutschland'daki
Landesklimaschutzgesetze. Überblick und Bedeutung für ein
Klimaschutzgesetz des Bundes. Berlin: WWF Almany. Şu adresten alındı:
https://www.wwf.de/fileadmin/fm-wwf/Publikationen-PDF/WWF_KSG_Gutachten1_Landesklimaschutzgesetze_DE_Webfassung.pdf

BASIN VE İLETİŞİM

- Arbeitskreis Kommunalen Klimaschutz (2020): Energie- und CO₂-Bilanz als wirksames Instrument für Klimaschutz in Kommunen, difu. Şu adresten alındı:https://repository.difu.de/jspui/bitstream/difu/576885/3/ImpulspapierEnergieundCO2Bilanz_bf.pdf

- BMEL – Federal Gıda ve Tarım Bakanlığı (2020a). Umsetzung der ELER-Förderperiode 2014 ila 2020 für ländliche Räume, Deutschland. Şu adresten alındı: <https://www.bmel.de/DE/themen/laendliche-regionen/foerderung-des-laendlichen-raumes/eu-foerderung/eler-2014-2020-umsetzung.html>

- BMEL (2020b). Orman İklim Fonu. Şuradan alındı: <https://www.bmel.de/EN/topics/ormanlar/almanyadaki-ormanlar/orman-iklim-fonu.html>

• BMU – Federal Çevre, Doğa Koruma ve Nükleer Güvenlik Bakanlığı (2020a). Sunum: Die Nationale Klimaschutzinitiative. Buradan alındı: https://www.klimaschutz.de/sites/default/files/NKI_Praesentation-2020_DE.pdf

- [BMU \(2020b\). Ağustos ayında Kommunen'deki Klimaschutz için Zusätzliches Konjunkturprogramm başlıyor. Alındı: <https://www.bmu.de/pressemitteilung/zusaetzliches-konjunkturprogramm-fuer-klimaschutz-in-kommunen-startet-im-augustos-ayinda/>](https://www.bmu.de/pressemitteilung/zusaetzliches-konjunkturprogramm-fuer-klimaschutz-in-kommunen-startet-im-augustos-ayinda/)

• BMVI – Federal Ulaştırma ve Dijital Altyapı Bakanlığı (2016). Ulusal Radverkehrsplan. Şu adresten alındı: <https://web.archive.>

org/web/20160324153249/https://www.bmvi.de/SharedDocs/DE/Artikel/G/fahrradverkehr-nationaler-radverkehrsplan.html

- BMWi – Federal Ekonomi ve Enerji Bakanlığı (2020a). Enerji Verimliliği Platformu. Şuradan alındı: <https://www.bmwi.de/Redaktion/TR/Textsammlungen/Energy/energy-efficiency-platform.html>
- BMWi (2020b). Kommunen için Förderprogramme. https://www.deutschland-machts-effizient.de/KAENEF/Redaktion/DE/Publikation/factsheet-foerderprogramme-fuer-kommunen.pdf?__blob=yayınDosyası&v=10
- Deutscher Nachhaltigkeitspreis (2020). Deutscher Nachhaltigkeitspreis Städte und Gemeinden. Şu adresten alındı: <https://www.nachhaltigkeitspreis.de/kommunen/>
- Die Bundesregierung (2020a). Enerji Wende im Überblick. Şu adresten alındı: <https://www.bundesregierung.de/breg-de/themen/energiewende/energiewende-im-ueberblick-229564>
- Die Bundesregierung (2020b). Ladeinfrastruktur für E-Autos kel Pflicht. Şu adresten alındı: <https://www.bundesregierung.de/breg-de/themen/meseberg/ausbau-ladeinfrastruktur-1722304>
- Die Bundesregierung (2020c). Nachhaltige Städte und Gemeinden. Şu adresten alındı: <https://www.bundesregierung.de/breg-de/themen/nachhaltigkeitspolitik/nachhaltige-staedte-und-ge-meinden-1006538#:~:tex t=Ziel%20ist%20es%2C%20die%20Lebensbedingungen,und%20wirtschaftliche%20Teilhabe%20zu%20erm%C3%B6glichen>
- Avrupa Enerji Ödülü (2020). Die deutschen eea-Kommunen. Şu adresten alındı: <https://www.european-energy-award.de/kommunen/liste-der-eea-kommunen>
- Sürdürülebilirlik için ICLEI Yerel Yönetimler (2020). Üyelerimiz. Şuradan alındı: <https://iclei-europe.org/uyelerimiz/>
- Konvent der Bürgermeister für Klima und Energie, Avrupa (2020). Öl Girişimi. Şu adresten alındı: <https://www.konventderbuergermeister.eu/%C3%BCber-den-konvent/die-initiative/konvent-in-zahlen.html>
- Krone, Elisabeth ve Dr. Henrik Scheller (2020). KfW-Kommunalpanel 2020. Frankfurt am Main: KfW Bankengruppe. Şu adresten alındı: <https://www.kfw.de/KfW-Konzern/KfW-Araştırma/KfW-Kommunalpanel.html>
- NKI – Nationale Klimaschutzinitiative (2020a). Wettbewerb Klimaaktive Kommune 2009-2019. Şu adresten alındı: <https://www.klimaschutz.de/wettbewerb2009-2019>
- NKI (2020b). Masterplan-Kommunen. Alındığı adres: <https://www.klimaschutz.de/masterplan-kommunen-liste>
- NKI (2018). BMU, Kommunen stark aus'ta Förderung für Klimaschutz'a bağlandı. Şu adresten alındı: <https://www.klimaschutz.de/service/meldung/bmu-baut-f%C3%B6rderung-f%C3%BCr-klimaschutz-kommunen-stark-aus>
- Projekt träger Jül ich (2020): Klimaschutzkonzepte ve Klimaschutzmanagemenr: Erstvorhaben. Şu adresten alındı: <https://www.ptj.de/projektfoerderung/nationale-klimaschutzinitiative/kommunalrichtlinie/erstvorhabenWW>